

Pro kaustinen ry

TOIMINTASUUNNITELMA 2025

Ottoset, Kaustinen, Kuva Krista Järvelä

Pro Kaustinen TOIMINTASUUNNITELMA 2025

JOHDANTO	5
STRATEGIA.....	6
58. KAUSTINEN FOLK MUSIC FESTIVAL	
7.-13.7.2025	8
Ohjelmatoiminta -	
elävän perinteen ehdoilla, omaleimaisena	8
Vuoden 2025 teemat	10
Kaustislainen ohjelma	10
Showcase-sarja ja Vuoden yhtye	11
Kansainvälinen ohjelma	11
Muu ohjelma	12
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	13
TALOUS JA TUOTANTO.....	14
Talous	14
Festivaaliorganisaatio.....	14
Hallinnon kehittäminen.....	15
Markkinointi ja viestintä	15
Järjestelyt, rakentaminen ja IT- toiminnot.....	16
Ravintola- ja kahvilatoiminta.....	16
Lipunmyynti ja majoitus.....	17
VASTUULLISUUS	18
YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT.....	19

Ottoset KPO-areenalla. Kuva Krista Järvelä

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on lähes kuudenkymmen vuoden ajan kuulunut suomalaisen musiikinystävän ja kesämatkailijan vakiokohteisiin. Festivaalien toiminnan ydin kiertyy musiikillisen elävän perinnön määrätietoiseen nostamiseen unohduksesta osaksi suomalaisuuden omakuvaa. Koko historiansa ajan Kaustisen kansanmusiikkijuhlat on ollut tämän merkittävän suomalaisen kulttuurin ja identiteetin osa-alueen elinvoiman, esiin tuomisen ja kehittymisen keskipiste. Tapahtuma on syntynyt vahvan ja elävän pelimanni- ja tanssitradition luomalle perustalle, jonka merkitystä ja vahvuutta osoittaa kaustislaisen viulunsoiton nouseminen Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön listalle.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlia järjestävän Pro Kaustinen ry:n jäseniä ovat Kaustisen Nuorisoseura ry., Kaustisen Näppärit ry ja Kaustisen Pelimanniyhdistys ry. Toiminnan tavoitteena on festivaalien järjestämisen kautta kansanmusiikin ja -tanssin tunnettavuuden parantaminen ja alan harrastustoiminnan edistäminen. Työn tulos näkyy siinä, että juhlille saapuu vuosi toisensa jälkeen tuhansia pelimanneja, laulajia ja tanssijoita paitsi nauttimaan kesän onnellisimmista päivistä ja esiintymään, myös luomaan suhteita, oppimaan uutta ja viemään perinnettä ja tietoisuutta eteenpäin. Pelimannien määrä juhlilla on ollut vuodesta toiseen merkittävä, myös kansantanssijoiden osuus on ollut kasvussa jo vuosikymmenen. Pelimannikentän huomioiminen ja myönteisten kehitystrendien tukeminen on keskeinen osa yhdistyksen toimintaa. Samalla tapahtuma nostaa esiin alan ammatillista osaamista. Tarjoamalla esiintymispaikan erilaisille produktioille mahdollistetaan ammattimaisen kansanmusiikin ja kansantanssin kehittyminen.

Yhdistyksen toiminnalla ei tavoitella taloudellisia hyötyjä. Harrastustoiminnan tukemisen eteen tehtävää työtä festivaali toteuttaa myös historiallisista syistä: kansanjuhlan luonteeseen on aina kuulunut tarjota osallistumismahdollisuus kaikille musiikin harrastajille ikään tai sosiaaliseen ja kulttuuriseen asemaan katsomatta. Työ lasten ja nuorten musiikki- ja tanssiharrastuksen hyväksi on tärkeä osa tapahtumaa.

Alan suurimpana tapahtumana Suomessa ja koko pohjoisessa Euroopassa Kaustisella on merkittävä rooli estradina, kohtaamispaikkana, suunnannäyttäjänä ja kansanperinteen elinvoimaisuuden ylläpitäjänä. Festivaali toimii erilaisen kulttuurin solmukohtana, kun ohjelmassa vuosittain vierailee esiintyjä yli kahdestakymmenestä eri maasta. Kansanmusiikin ja -tanssin kotimaisten ja ulkomaisten huippuammattilaisten esiintymisten, opetusten ja kohtaamisten lisäksi tapahtuma on keskeinen foorumi sekä keskustelulle ja uusille avauksille että kentän kanssakäymiselle ja yleisön aktiiviselle huomioinnille niin kuulijana kuin osallistujana. Toiminnalla halutaan myös osallistua kulttuuripoliittiseen keskusteluun ja osoittaa kulttuuritoiminnan hyvinvointivaikutusten merkitys. Kaustinen on merkittävä kansanmusiikkiammattilaisten työllistäjä.

Pro Kaustisen ry:n toimintaa ohjaa yhdistyksen voimassa oleva strategia. Nykyinen strategia toimii kehiksenä vuosittaisille toimintasuunnitelmille linjaten yhdistyksen toimintaa yhdessä sääntöjen sekä muiden ohjekirjojen kanssa.

Strategia

Kesän onnellisimmat päivät

Tavoitteena on tuottaa festivaalivieraille kokemus “kesän onnellisimmista päivistä”, joka koostuu laadukkaista kotimaisista sekä kansainvälisistä artisteista, tyytyväisistä pelimanneista, osallistumismahdollisuudesta, mielenkiintoisesta ohjelmasta ja tasokkaista palveluista. Nämä kaikki tukevat toisiaan muodostaen kävijälle kokonaisvaltaisen ja ainutkertaisen elämyksen.

Kohtaamispaikkana Kaustinen

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat toimii inspiroivana kohtaamispaikkana, jossa yleisö, artistit, pelimannit, henkilöstö sekä kaikki tapahtuman sidosryhmät ovat yhdenvertaisia.

Kulttuuripoliittikan suunnannäyttäjä

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien taiteelliset ja kulttuuripoliittiset avaukset huomataan. Taide- ja kulttuuripoliittisia arvoja ajetaan rohkeasti ja määrätietoisesti eteenpäin. Tällaisina pidämme paikallisperinteiden elinvoimaisuuden kasvattamista, musiikin harrastustoiminnan kehittämistä ja lisäämistä, taiteen yhteisöllisyyttä, rajattomuutta, ajattomuutta, tasa-arvoa ja kulttuuritoiminnan hyvinvointivaikutusten parempaa huomioimista.

Yhteistyöllä lisäarvoa

Olemme lisäarvoa tuottava yhteistyökumppani paikallisesti ja valtakunnallisesti, ja huolehdimme monikerroksisesta yhteistyökumppaniverkostosta sekä osallistumme maakunnalliseen kehittämistyöhön.

Oma konsertti Setorilla. Kuva Risto Savolainen

KPO-areenan tunnelmaa. Kuva Krista Järvelä

Pelimannistrategia

Pelimanneilla, eli ilman korvausta esiintyvillä soittajilla, tanssijoilla ja muilla esiintyjillä on keskeinen rooli, festivaalien ohjelmassa. Musiikki- ja tanssiharrastuksen tukeminen on yksi toiminnan kulmakivistä, ja festivaali tarjoaa pelimanneille sekä tärkeitä aikataulutettuja esiintymismahdollisuuksia että vapaan soiton paikkoja. Kaikki esiintyjät saavat henkilökohtaisen pelimannirannekkeen, joka mahdollistaa vapaan osallistumisen festivaalille koko viikon ajan. Lisäksi pelimanneille on tarjolla majoitus- ja ruokapalveluita alennettuun hintaan. Moni viihtyykin Kaustisella koko festivaaliviikon ja osallistuu usein myös talkoolaisena

festivaalin eri tehtäviin. Artistisopimuksella ja pelimannistuksella olevia esiintyjä kohdellaan tasa-arvoisesti, ja juhlien tarjoamissa lukuisissa jamittelumahdollisuuksissa rajat ryhmien välillä häviävät ja vuorovaikutus toimii molempiin suuntiin. Osana juhlien saavutettavuuden tavoitetta musiikkia viedään myös festivaalialueen ulkopuolelle Kaustinen käy kylään -otsikolla kaikkien kuultavaksi. Esiintymispaikkoja ovat muun muassa alueen kaupat ja huoltoasemat sekä palvelutalot.

Ohjelmatoiminta - elävän perinteen ehdoilla, omaleimaisena!

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat rakentuu elävän perinnön ehdoilla, mikä merkitsee sekä ajassa elämistä että perinteen tietoista vaalimista. Näiden välinen vahva dialogi pitää festivaalin ainutlaatuisena ja omaleimaisena. Ohjelmapolitiikan tietoisena tavoitteena on pysyä persoonallisena festivaalina, joka välittää vieraalleen omaa arvomaailmaansa.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ohjelmarunko on muodostunut koko tapahtuman olemassaolon ajan kolmen peruspilarin varaan: suomalainen kansanmusiikki ja -tanssi, paikallisperinne ja kansainvälinen ohjelma. Näiden lisäksi juhlien erityispiirteinä ovat festivaalin omat, vuosien mittaan suuren suosion saaneet perinteiset ohjelmaformaattit, jotka osittain rakentuvat vuosittain vaihtuvien teemojen ympärille. Runsaslukuinen osallistava ohjelma, kuten kaikille festivaalivieraille avoimet soitto- ja tanssityöpajat, yhteislaulutilaisuudet, tanssituvat ja vapaamuotoiset jamit, muodostavat tärkeän osan ohjelmaa. Kokonaisuutena Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ohjelmapolitiikka ohjaavat kulttuurisen ja sosiaalisen kestävän kehityksen tavoitteet.

Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla saavutettavuus ja tasa-arvo ovat ohjelman keskeisiä linjauksia. Edellisinä vuosina tuhansille ihmisille on mahdollistettu vapaa sisäänpääsy avajaispäivänä, jolloin juhlavieraalla on ollut mahdollisuus tutustua festivaalin ohjelmaan ja tunnelmaan. Maksuton avajaispäivä on saavuttanut erinomaisen vastaanoton, ja se on toteutettu vuosittain yhteistyökumppanin kanssa, joita ovat olleet vuonna 2018 Kaustisen kunta, 2019 Kaustisen seutukunta, 2022 Kaustisen Yrittäjät ry., 2023 Avain Säästöpankki ja 2024 OP Jokilaaksot. Yhteistyömalli on koettu kumppaneiden kesken yhteistyötä vahvistavana sekä molemminpuolista näkyvyyttä ja tunnettavuutta lisäävänä vetovoimatekijänä. Hyvien kokemusten perusteella maksuttoman avajaispäivän konseptiin suhtaudutaan tulevaisuudessakin myönteisesti ja siihen pyritään hakemaan pidempiaikaista kumppania.

Osa festivaalin päivistä on profiloitunut vuosien mittaan. Tiistaina on erityisen paljon lapsille ja perheille suunnattua ohjelmaa. Keskiviikkona vahvaksi perinteeksi on muodostunut suomenruotsalainen kokonaisuus Lilla Spelmans-tämman, joka esittelee laajasti suomenruotsalaista kulttuuriperinnettä. Torstai on Kaustisen päivä, jolloin kaustislaista musiikki- ja tanssiperinnettä on erityisen runsaasti tarjolla. Suomen kansanmusiikkiliiton suosittamaa, vuosittain vaihtuvaan maakuntateemaan sopivaa ohjelmaa puolestaan esitellään monipuolisesti pitkin viikkoa. Kesän 2025 teemamaakunta on Häme. Festivaali päättyy sunnuntaina perinteiseen pelimannijumalanpalvelukseen ja päätöstilaisuuteen Kreetta Haapasalon patsaalla.

Festivaalin ohjelmistoa suunnitellaan yhteistyössä paikallisten kansanmusiikki- ja kansantanssiyhteisöjen sekä valtakunnallisen kansanmusiikin ja kansantanssin harrastaja- ja ammattilaiskentän kanssa. Monet festivaalin ohjelmakokonaisuuksista, kuten Kaustislainen kavalkadi, toimivat edelleen vahvasti paikallisen yhteistyön voimannäyttönä.

Festivaalin ohjelmatuotantomalli perustuu ohjelmatoimikunnan, paikallisperinteen toimikunnan, ohjelmatuotantotiimin ja ohjelmajohtajan yhteistyöhön. Paikallisperinteen toimikunta koostuu Pro Kaustisen jäsenyhdistysten esittämistä jäsenistä sekä kutsutuista ympäröivän perinnealueen edustajista. Toimikunta suunnittelee paikallisen perinnealueen monipuolista ohjelmallista näkyvyyttä festivaalilla, lähtien avajaiskonsertista aina vuosittain vaihtuvaan suurtuosiota nauttivaan Kaustislaiseen kavalkadiin. Ohjelmatoimikunta puolestaan tekee ohjelmapoliittiset suuret linjaukset ja ohjelmakokonaisuuksia koskevat päätösehdotukset yhteistyössä tuotantotiimin kanssa. Ohjelmatoimikunnan jäsenistö edustaa kansanmusiikin ja -tanssin harrastustoiminnan, ammattikansanmusiikin ja -tanssin, maailmanmusiikin ja kansainvälisen ohjelmiston, järjestöyhteistyön ja paikallisuuden asiantuntijuutta.

Grupo de coros y danzas Francisco de Goya (ES) Juhlapihalla. Kuva Risto Savolainen

Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla pidetään vuosittain esillä kotimaisen ammattikansanmusiikin moninaisuutta ja festivaali toimii innostavana alustana myös monenlaisten poikkitaiteellisten ja kokeellistenkin projektien toteuttamiseen. Kansanmusiikin rinnalla myös kansantanssi kuuluu merkittävänä osana ohjelmakokonaisuuteen, ja näiden kahden yhteyttä vaalitaan, vahvistetaan ja kehitetään edelleen. Juhlien ohjelmapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivat piirtyvät vahvassa yhteistoiminnassa niin perinteenharjoittajien kuin kansanmusiikin ja kansantanssin ammattilaisienkin kanssa.

Aloitusjuhla täytti KPO-areenan 8.7.2024. Kuva Krista Järvelä

Vuoden 2025 teemat

Ohjelmasuunnittelua vuodelle 2025 ohjaa kolme teemaa. Festivaalin oman siirtolaisuus -teeman avulla pohditaan siirtolaisuutta ilmiönä, perinteiden roolia siinä sekä ilmiöön liittyviä mekanismeja. Siirtolaisuuden historiaa Suomessa koitetaan tarkastella uudesta näkökulmasta. Teeman tarkoituksena on näyttää ja juhlaa sitä, millä kaikilla tavoilla siirtolaisuus ja ihmisten liikkuminen eri syiden vuoksi ympäri maailmaa, on vaikuttanut kulttuureihin, perinteisiin ja yhteisöjen identiteettiin. Mikään kulttuuri ei ole syntynyt kuplassa, vaan ihmiset maasta toiseen siirtyessään ovat vieneet jotain heille tärkeää mukanaan ja toisaalta ottaneet uuteen maahan tultuaan vaikutteita paikallisesta kulttuurista. Maakuntateemana on vuorossa Häme, ja Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen vuoden teema on Me yhdessä. Maakuntateema koostuu useista pienemmistä ohjelmakokonaisuuksista ja huipentuu perinteisesti suureen pääkonserttiin festivaaliareenalla. Siirtolaisuus -teemaa käsitellään muun muassa talven mittaan virtuaalisesti tuotettujen aihetta käsittelevien haastattelujen ja musiikkiesitysten parissa, jotka julkaistaan festivaalin nettisivuille sekä sosiaalisen median kanavilla. Me yhdessä -teema tulee näkyään yhteisöllisyyttä ja osallisuutta painottavien sekä monien luovasti teemaa hyödyntävien esiintyjien, tuotantojen ja projektien kautta monin eri tavoin pitkin viikkoa.

Kaustislainen ohjelma

Kaustislaiset pelimannit, yhtyeet ja tanssijat ovat perinteisesti vahvasti esillä koko festivaaliviikon ajan. Erikokoisia perhe- ja kyläyhtyeitä toimii Kaustisella toistakymmentä, näppäripelimanneja ja muita lapsisoittajia on satakunta, kansantanssijoita Kaustisen Nuorisoseuran Ottosten kansantanssiryhmissä tanssii noin 250. Festivaali kokoaa esiintymään lisäksi vuosittain kymmeniä ryhmien ulkopuolisia ja muualle muuttaneita kaustislaisia soittajia ja tanssijoita. Kansantanssijoiden ja satojen pelimannien esiintymiset luovat Kaustiselle ominaisen tunnelman omissa konserteissaan, muun muassa Pelimannitalon Muistojen Kaustisessa ja Soittosalin Kaustisen tunnissa. Odotettu juhlanumero on myös Kaustislainen kavalkadi, dramatisoitu konsertti, jonka tarina nousee kaustislaisen kansanmusiikin ja -tanssin historiasta. Perinteistä ponnistaa myös Kyläsoitto, vuosittain vaihtuvalla kylällä järjestettävä kyläpelimannien esiintyminen, jonka yhteydessä Kaustisen kunta on julkistanut Vuoden ulkokaustislaisen.

Näppärit. Kuva Krista Järvelä

Juhlaliputus. Kuva Krista Järvelä

Showcase-sarja ja Vuoden yhtye

Showcase-esiintymisten sarja nostaa valokeilaan lupaavia ja ennakkoluulottomia kotimaisia yhtyeitä, joilla on potentiaalia ja kiinnostusta suuntautua myös kansainvälisille markkinoille. Vuonna 2025 Yle radioi showcase-yhtyeiden festivaaliesiintymiset ja esittää taltiointit festivaalin jälkeen radiolähetyksessä Yle 1:stä. Festivaali tarjoaa valituille showcaseyhtyeille mahdollisuuden tutustua myös koti- ja ulkomaisiin festivaalituottajiin ja agentteihin. Osallistumisen ja näkyvyyden mahdollistama promootiohyöty on yhtyeille merkittävä. Kaustisen kansanmusiikkijuhlat valitsee vuosittain myös Vuoden yhtyeen, jota pidetään arvostettuna tunnustuksena kansanmusiikki- ja kansantanssikentällä.

Kansainvälinen ohjelma

Pohjoismaat näkyvät vahvana Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla, mutta myös muut maat ja mantereet tulevat olemaan esillä mahdollisimman moninaisesti. Kansainvälisten esiintyjien konserttien lisäksi ohjelmassa on työpajatoimintaa, mestarikursseja ja osallistavia konsertteja niin aikuisille kuin lapsillekin ja niissä tuodaan laajasti esille erilaisia musiikkiperinteiden muotoja. Lisäksi kansainvälisessä ohjelmassa tutustutaan muun muassa erilaisten vähemmistöjen musiikkeihin ja mahdollisimman useaan eri elävän perinnön ilmiöön. Kansainvälisen ohjelmatarjonnan suunnittelussa valinnoilla halutaan alleviivata yhtäältä esiintyjien ainutkertaisuutta. Toisaalta valittujen esiintyjien on kyettävä erottumaan laadullisesti edukseen muiden kesäisten kulttuuritapahtumien tuontiartistien joukosta.

Muu ohjelma

Festivaalit myöntää alan ansioituneille henkilöille tunnustuksina mestaripelimanni-, mestarikansanlaulaja- ja mestarikansantanssija-arvonimiä sekä festivaaliplaketteja. Festivaaleilla järjestetään sekä koti- että ulkomaisia seminaareja, soivia luentoja, kansainvälistä aineettoman kulttuuriperinnön luentosarjaa sekä konsertteja elävän perinnön hengessä yhteistyössä Kansanmusiikki-instituutin kanssa. Festivaalin ohjelmassa nähdään jälleen perinteisesti kovatasoinen Konsta Jylhä -kilpailu, joka puolestaan järjestetään yhteistyössä Pelimannitalon ja Kansanmusiikki-instituutin kanssa.

Lasten Kaustinen -ohjelma sisältää muun muassa KPO-areenalla nähtävät suuret Mukulamatina-konsertit, jotka koostuvat festivaalin jäsenyhdistysten, lasten ja nuorten harrastustoimintaa kannattelevien Näppäreitten sekä Kaustisen Nuorisoseuran Ottosten kansantanssiryhmien omista kokonaisuuksista. Vuonna 2025 Kaustisen festivaaliviikolla toteutetaan myös suuri kansainvälinen lasten ja nuorten yhteisprojekti Folkskandia, joka kutsuu soittajia yhteen niistä muista Pohjoismaista, Baltian maista kuin kauempaakin.

Ryhmät esiintyvät kaksi kertaa suuressa yhteiskonsertissa tiistaina ja keskiviikkona KPO-areenalla ja lisäksi kullakin ryhmällä on omia esiintymisiä kolmipäiväisen, festivaaliviikon maanantaista keskiviikkoon kestävä projektin aikana. Lastenteltassa on lapsille omaa ohjelmaa koko viikon ajan, ja lasten puuhatteluun järjestetään kädentaitotyöpajoja eri toimijoiden ohjauksessa. Lasten Kaustisen ohjelma suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Keski-Pohjanmaan alueella toimivan Lastenkulttuurikeskus Lykky:n kanssa.

Jo useana vuonna Perhonjokilaakson retkeilijöiden kanssa toteutettu suosittu Yövaellus tullaan järjestämään edelleen, ja sitä kautta tuodaan myös esiin luontoon liittyvää elävän perinnön tematiikkaa, kuten jokamiehenoikeuksien hyödyntämistä, sekä esitellään Kaustisen seutua luontomatkailun näkökulmasta.

Suomen Kansanmusiikkiliitto järjestää yhteistyössä festivaalin kanssa kansainvälisen Ethno Finland -leirin, joka pidetään festivaalin yhteydessä. Leiriläiset esiintyvät festivaalilla sekä isona yhteisryhmänä että pienemmillä omilla kokoonpanoiltaan.

Kansainvälinen yhteistyö

Nordic Dance Kaustinen -tanssit Maunon makasiinilla. Kuva Krista Järvelä

Kaustislainen viulunsoitoperinne liitettiin Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon joulukuussa 2021. Sen myötä on festivaalille tarjoutunut uudenlainen mahdollisuus nostaa profiliaan yhtenä kansainvälisesti merkittävimmistä eurooppalaisista kansanmusiikkitapahtumista. Festivaali pyrkii luomaan uudenlaista kansainvälistä profilia, jonka avulla kyettäisiin entistä vahvemmin hyödyntämään Unesco-luetteloinnin tarjoamat mahdollisuudet muun muassa näkyvyyden ja matkailun edistämiseksi mutta myös kulttuuripoliittisen, sosiaalisen ja yhteiskunnallisen painoarvon sekä vastuullisuuden lisäämiseksi. Kansainvälisen profiilin kirkastamisen ja vahvistamisen eteen luodaan jatkuvasti entistä syvempää ja monipuolisempaa yhteistyöverkostoa kansainvälisten kumppanien kanssa.

Yhteistyöllä muiden eurooppalaisten tai muualta maailmasta tulevien alan festivaalien kanssa tavoitellaan rikastuttavia näkemyksiä ja vertailukohtia ohjelmistosuunnitteluun ja festivaalin käytännön toteuttamiseen sekä taloudellista synergiahyötyä esimerkiksi esiintyjävaihdon kautta, festivaalin kansainvälisten verkostojen ja maineen vahvistamisen lisäksi. Festivaali jatkaa aktiivista yhteistyötä

aiempien kumppaniorganisaatioiden kanssa ja osallistuu alan verkostotoimintaan sekä järjestötyöhön (mm. European Folk Network, CIOFF). Näiden verkostojen avulla pystytään seuraamaan maailmanlaajuisesti eritoten festivaalikentän ja tapahtumateollisuuden trendejä ja edistämään muun muassa kansainvälisten kansantanssiryhmien vaihtoa. Olennaisessa roolissa kansainvälisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä on vuosittaisille Womex-maailmanmusiikkimessuille osallistuminen sekä muut vastavat kansainväliset verkostointitapahtumat.

Vuoden 2025 festivaalille tullaan kutsumaan kansainvälisiä delegaatteja yhteistyössä Music Finlandin kanssa. Delegaatiolle järjestetään ohjelma, jossa tutustutaan Kaustisen ja lähialueen paikallisperinteisiin osana festivaalikokemusta. Lisäksi delegaatio pääsee nauttimaan eritoten heille kohdennetusta festivaaliohjelmasta, joka on rakennettu muun muassa paikallisperinteen ja ylisukupolvisen sekä osallistavan ohjelman esittelystä ja YLE:n kanssa yhteistyössä järjestettävään Showcase-kokonaisuuteen valittujen yhtyeiden esiintymisistä. Delegaatioon kuuluu kansainvälisiä festivaali- ja ohjelmatuottajia, toimittajia ja kansanmusiikin edistämistyötä muulla tavoin tekeviä toimijoita.

Leikkikentän tunnelmaa. Kuva Krista Järvelä

Talous

Yhdistyksen taloudellista toimintaa kehitetään pyrkien maltilliseen kasvuun. Festivaalin oma tulonhankinta koostuu pääosin lipunmyynti- sekä ravintola- ja anniskelutuloista. Tuotantokauden erityisinä kehittämiskohteina ovat yritys- ja ryhmämyynti sekä yhteistyösopimukset ja kumppanuudet. Arvioidut tulot tilikaudelle 2024–2025 ovat 1 412 450,00 € ja menot 1 404 200,00 €, tuloksen ollessa 8 250,00 €. Tilikauden tavoitteena on varmistaa ylijäämäinen tulos kaikissa tilanteissa, mikä varmistaa tapahtuman jatkuvuuden. Talouden suunnittelussa varaudutaan erilaisiin tuotantovaihtoehtoihin, mikäli jokin poikkeusolosuhde vaatii tapahtuman sopeuttamista.

Festivaaliorganisaatio

Tapahtuman strategiatyöstä ja taloudesta vastaa jäsenyhdistysten valitsema hallitus ja operatiivisesta toiminnasta toiminnanjohtaja. Tuotannosta vastaa tuotantopäällikkö ja ohjelmasta ohjelmajohtaja. Festivaali työllistää sekä tuotantovaiheessa että festivaaliviikolla työntekijöitä eri mittaisiin työsuhteisiin. Kauden 2024–2025 aikana alle 1 kk:n työsuhteissa toimii noin 150 henkilöä, 1–5 kk:n mittaisissa työsuhteissa 15 henkilöä ja 5–12 kk mittaisissa työsuhteissa 5 henkilöä. Osa työstä suoritetaan ostopalveluna. Festivaaliaikaisissa talkootehtävissä toimii lähes 200 henkilöä.

Pääportti. Kuva Krista Järvelä

Festaripaidat Folkshopissa. Kuva Krista Järvelä

Hallinnon kehittäminen

Voimassa olevaa organisaatiomallia kehitetään vuosittain menneen kauden arvion perusteella. Kaudella 2024–2025 pyritään vaikuttamaan erityisesti henkilöstöresursseihin muun muassa uudistamalla työnjakoa ja kehittämällä tehtävien ajastamista. Organisaatiomallia on alusta pitäen kehitetty myös henkilöstön hyvinvointia silmällä pitäen. Operatiivista työtä ohjaavaa johtosääntöä päivitetään kauden aikana, ja toiminnan ytimessä olevaa tuotannon vuosikelloa tarkistetaan. Henkilöstön koulutusta jatketaan muun muassa teknisten järjestelmien osalta sekä osallistumalla tapahtumatuottamisen alaan liittyviin koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksiin.

Markkinointi ja viestintä

Markkinoinnista ja viestinnästä vastaa toiminnanjohtajan johdolla myös ohjelmajohtaja, markkinointi- ja viestintätoimikunta puheenjohtajansa johdolla, tiedotuspäällikkö sekä myyntisihteeri, jonka tehtävänä on hoitaa myös ryhmä- ja yritysmyyntiä. Tärkeimmät viestintäkanavat ovat festivaalin omat verkkosivut www.kaustinen.net sekä sosiaalinen media (Facebook, Instagram, YouTube). Yhteistyökumppanuuksien kautta pyritään saamaan festivaaleille vahvaa näkyvyyttä alueellisessa ja valtakunnallisessa mediassa.

Markkinointia lisätään Keski-Pohjanmaan ja lähimaakuntien suuntiin erityisesti matkailuteeman kautta. Kaustinen on läpikulkupaikka monelle kesämatkaajalle. Tavoitteena on toiminnan vakiintuessa vahvistaa yhteistyömarkkinointiverkostoa. Festivaalia markkinoidaan kevätkaudella pääasiassa sosiaalisen median kautta. Laajemmat markkinointikampanjat järjestetään ohjelmanjulkistusten yhteydessä tammikuussa ja maaliskuussa. Valmis ohjelma julkaistaan kesäkuussa.

Painotuotteiden määrää vähennetään aiempiin vuosiin verrattuna. Printtutuotteina toteutetaan juliste, tarrat, ennakkoesite sekä käsiohjelma, joka ilmestyy festivaaleille. Käsiohjelman rinnalla hyödynnetään omaa mobiilisovellusta, jota kehitetään palvelemaan entistä paremmin kokonaisvaltaisena festivaalin tietolähteenä. Käsiohjelman muuttaminen maksulliseksi ja samanaikainen mobiilisovelluksen kehittäminen ovat vähentäneet painetun ohjelman tarvetta ja siten myös syntyvän jätteen määrää merkittävästi. Festivaaliin liittyvää informaatiota jaetaan ympärivuotisesti nettisivujen, mobiilisovelluksen ja asiakaskirjeiden avulla.

Keskipojanmaa-lehden välissä julkaistaan ennen festivaalia Folk-liite. Tulevalle vuodelle suunnitellaan myös vahvempaa digimarkkinointia ja otetaan käyttöön korvaavia malleja perinteisten painettujen esitteiden rinnalle ja tilalle.

Festivaali osallistuu aktiivisesti maakunnallisille ja valtakunnallisille messuille ja tapahtumiin ja tiivistää markkinointiyhteistyötä muiden tapahtumien kanssa. Näkyvyyttä ja osallistumista parannetaan myös pienemmissä maakunnallisissa ja paikallisissa tapahtumissa (markkinat, iltatorit). Tammikuussa festivaalia markkinoidaan Folklandia-risteilyllä.

Tiedotuspäällikön työt painottuvat kevään ja kesän ajalle. Tiedotuspäällikkö toimii tiedotustiimin esimiehenä festivaaleilla. Tiedotustiimiin kuuluvat tiedotusassistentti, kuvaajat ja myyntisihteeri. Tiedotuspäällikkö kehittää viestintäsuunnitelmaa huomioiden ympärivuotisen toiminnan.

Festivaalialueen tunnelmaa. Kuva Krista Järvelä

Järjestelyt, rakentaminen ja IT-toiminnot

Järjestely- ja rakentamistoimintaa ohjaa tuotantopäällikkö, jonka tukena toimivat tuotantoassistentti, rakennustiimi, turvallisuuspäällikkö sekä järjestelytoimikunta. Festivaalialuetta kehitetään yhdessä Kaustisen kunnan kanssa.

Festivaalien tietoliikennejärjestelyistä sekä ympärivuotisista tuotanto-organisaation tarpeista vastaa ulkopuolinen IT-palveluja tarjoava yritys. Tuotannon työkaluina käytetään Microsoft Office365- ja GEST-toiminnanohjausjärjestelmiä.

Arvokuljetuksessa mestaripelimanni Kari Peltoniemi. Kuva Susanna Salokannel

Ravintola- ja kahvilatoiminta

Ravintolapäällikön tehtävissä jatkaa Kai Kangasmetsä. Alueen ravintola- ja kahvilatoimintaa kohennetaan edelleen. Festivaalialueen anniskeluluvan piiriin lukeutuvat Mondo, Troka, Pelimannitalo, Kestiekievari, Marjaananvillen kahvila ja Kallioklubi sekä Kalliokrouvi.

Festivaaliravintola toteutetaan festivaalin omana toimintana. Festivaaliaikaisesta toiminnasta vastaa tehtävään paljattava keittiöpäällikkö. Kokonaisvastuu festivaaliravintolan toimivuudesta on ravintolapäälliköllä. Festivaaliravintolan järjestäminen omana toimena mahdollistaa mahdollisten kutsuvieras-, yritys- ja ryhmätilaisuuksien järjestämisen festivaaliaikana lyhyelläkin varoitusaajalla.

Yritys- ja ryhmäpaketteja suunnitellaan aikaisempaa toimivammaksi pysyvyyttä ajatellen. Ravintoloiden rakenteita ja palveluja kehitetään ja uusia palvelutuotteita lanseerataan käyttöön

Festaribussi. Kuva Krista Järvelä

Lipunmyynti ja majoitus

Ennakkolipunmyynti toteutetaan ajalla 10.1.-30.6.2025. Festivaalien lipunmyyntiin yhteistyökumppanina jatkaa Lippupiste. Yhteistyö mahdollistaa lipunmyyntiin myös suoraan festivaalitoimistolta. Lipunmyynnissä pyritään sekä kappale- että euro-määriseen kasvuun festivaaliviikon sääolosuhteet kuitenkin huomioiden. Lipunmyyntikampanjoita järjestetään vuoden aikana tapahtumien ja juhlapäivien yhteydessä.

Festivaaliorganisaatio vastaa pelimanni- ja toimihenkilömajoituksesta. Kaustislainen erikoisuus, perhemajoitus, toteutetaan myös festivaaliorganisaation voimin, ja sitä pyritään kehittämään houkuttelevana majoitusmuotona kasvavassa majoitustarpeessa yhteistyössä paikallisten perhemajoittajien kanssa.

Festivaaliaikaista paikallisliikennettä järjestetään yhteistyössä Osmo A. Aho Oy:n ja Visit Kokkolan kanssa. Yhteistyö mahdollistaa vieraiden liikkumisen festivaalin majoituskohteisiin Kaustisella, Vetelissä ja Kokkolassa lähes ympärivuorokautisesti. Palvelulla saavutetaan suuri joukko julkisilla kulkuvälineillä Kokkolaan saapuvia matkustajia.

Festarilasit myynnissä Mondossa. Kuva Susanna Salokannel

lättömät laulunlyömät laulattaa iltanuotiolla. Kuva Sami Paasila

Pro Kaustinen on sitoutunut Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen laatimiin alan turvallisemman tilan periaatteisiin. Festivaalilla on häirintäyhdyshenkilö.

Tapahtumalla on saavutettavuussuunnitelma, joka kattaa rakennetun ympäristön esteettömyyden, viestinnän saavutettavuuden, sosiaalisen saavutettavuuden ja palveluiden saavutettavuuden. Avustajat pääsevät tapahtumaan maksutta, ja opaskoirilla on pääsy kaikkialle. Festivaali on mukana Kaikukortti-järjestelmässä. Viikon aikana on satoja ilmaisesityksiä mm. vanhustentaloissa.

Kansainvälisenä kulttuuriperintötapahtumana kulttuurinen moninaisuus on tapahtuman sisällöllinen ydin. Tapahtuman päämääränä on edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja vahvistaa käsitystä kulttuuriperinnön jakamisesta kaikkien yhteisenä rikkautena. Aiheeseen liittyviä haasteita, kuten kulttuurinen appropriaatio, kuunnellaan ohjelmasuunnittelussa herkällä korvalla. Festivaali on avoin moninaisuutta tukeville ohjelmaideoille.

Tapahtuma pyrkii suunnitelmallisesti vähentämään ympäristökuormitustaan. Tapahtumapaikoilla on pääosin pysyvä infrastruktuuri, mikä vähentää tilapäisen rakentamisen ja purkamisen ympäristövaikutuksia. Niitä vähennetään myös uusiokäytöllä ja ekologisilla materiaaleilla. Festivaali käyttää pääasiassa paikallisia resursseja. Akustispainotteisuuden ansiosta keskimääräinen esityskohtainen sähkönkulutus on vähäistä.

Festivaali pyrkii helpottamaan saapumista julkisella liikenteellä. Kokkolan asemalta ja lähialueelta on järjestetty bussikuljetus. Tarjolla on myös kimppakyytialusta. Kertakäyttöasioista pyritään pääsemään eroon ja ruokamyyliltä toivotaan lisää vegetaarisia tarjontaa. Jätteet lajitellaan. Festivaali pyrkii käyttämään uusiutuvaa energiaa.

Pro Kaustisen taloudesta viestitään avoimesti sekä yhdistyksen sisäisesti, jäsenyhdistyksille että rahoittajille. Sekä kulu- että tulorakenne pidetään läpinäkyvinä budjetoinnin ja tilikartan riittävällä yksityiskohtaisuudella. Yhdistyksen kirjanpito on ulkoistettu taloushallintoliiton auktorisoimalle ja valvomalle tilitoimistolle.

Kansanmusiikkijuhlien tärkeimpinä kotimaisina yhteistyökumppaneina toimivat Kaustisen kunta, Kansanmusiikki-instituutti, Kaustisen Kehitys Oy, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus, Suomen Kansanmusiikkiliitto, Finlands svenska spelmansförbund, Yleisradio sekä paikalliset, alueelliset ja muut valtakunnalliset kansanmusiikin ja kansantanssin järjestöt, organisaatiot, harrastajayhteisöt ja festivaalit.

Yhteistyötä tehdään myös lukuisten paikallisten toimijoiden kanssa. Paikallisella tasolla tavoitteena on edelleen paitsi suoraan festivaaliin liittyvän yhteistyön tiivistäminen, myös laajempi yhteistyöajattelu kaustislaisessa kulttuurikentässä. Kaustisen kunnan rooli yhteistyöverkostossa on merkittävä ja ulottuu monelle eri sektorille, lähtien juhla-alueen järjestelyistä.

Kansanmusiikki-instituutti osallistuu kansanmusiikkijuhlien ohjelmasuunnitteluun ja ohjelman toteutukseen sekä tekee juhlilla merkittävää tallennustyötä. Kansanmusiikki-instituutin tehtäviin juhlilla kuuluu muun muassa Elävän perinnön pisteen tuottaminen yhdessä festivaaliorganisaation kanssa, mestaripelimannien kontaktointi ja esiintymisten organisointityö, yhteydenpito pelimannikenttään yhdessä kansanmusiikkijuhlien pelimannituottajan kanssa sekä kansanmusiikkialan merkittävimmän

kilpailun, Konsta Jylhä -kilpailun tuottaminen yhdessä Pelimannitalon omistavan Bothi Invest Oy:n kanssa. Lisäksi Kansanmusiikki-instituutti järjestää juhlilla seminaareja, yleisölle avoimia tallennusstudio-kohtaamisia sekä kansanmusiikin soivia luentoja.

Kansanmusiikkijuhlien suurimpina taloudellisina yhteistyökumppaneina toimivat Kaustisen kunta, Taiteen edistämiskeskus, Hilla Group, Osuuskauppa KPO, OP Jokilaaksot, Sibanye Stillwater -Keliber ja LähiTapiola. Yhdistystoimijoiden tasolla yhteistyötä tehdään Kaustisen Yrittäjät ry:n, Kaustisen Pohjan-Veikkojen, Perhonjokilaakson retkeilijöiden sekä muiden vuosittain vaihtuvien eri teemoihin liittyvien toimijoiden kanssa.

Yhdistys on yhteisöjäsenenä seuraavissa yhteisöissä: Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus (KEK), Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels (CIOFF), European Folk Network (EFN), Finland Festivals ry. ja Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry.

Kansainvälistä yhteistyötä tehdään ennen kaikkea esiintyjähankintojen myötä. Kaustisen kansanmusiikkijuhlat osallistuu myös kansainvälisille maailmanmusiikin Womex-messuille ja vierailee muilla merkittävillä musiikkifestivaaleilla.

Puskasoitto.
Kuva Krista Järvelä

Yökatrilli. Kuva Krista Järvelä

Se oli yksi lauantaki-ilta. Kuva Risto Savolainen